

DALOVICKÉ LISTY

VYDÁVÁ OBEC DALOVICE
ČÍSLO 10/2013

VÁNOČNÍ STROM 2013

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

rok 2013 nebyl jednoduchý a nepřekypoval příliš pozitivními zprávami v řadě oblastí našeho života. S nadhledem je však možné na něj hledět jako na rok stabilní a je třeba věřit, že je dobrou výchozí základnou pro roky příští.

V naší obci se letos udělal velký kus práce v mnoha směrech. Postavili jsme novou mateřskou školku, provedli náročnou opravu hlavního průtahu obcí, vybudovali naučnou stezku, vyměnili okna v obecním panelovém domě Na Výsluní a zrekonstruovali kanalizaci Nad Řekou. Ku prospěchu obyvatel Dalovic byla udělána ještě spousta dalších drobných prací. Také směr rozvoje obce pro rok příští je jasný a věřím, že bude dobrým závěrem tohoto volebního období.

S blížícím se koncem roku Vám chci jménem svým i jménem všech zastupitelů popřát klidný adventní čas, pokojné prožití Štědrého dne a vánočních svátků. Do nového roku 2014 Vám přeji mnoho osobních i pracovních úspěchů a především zdraví a štěstí.

L. Kolovrátek

39. JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE DNE 09.12.2013

Z jednání zastupitelstva obce (ZO) vybíráme:

- ▶ ZO vzalo na vědomí zprávu stavební komise,
- ▶ vyhlášen byl záměr pronájmu pozemku p. č. 77 v k.ú. Dalovice,
- ▶ zamítnuta byla žádost č.2114/13 na koupi části pozemku p. č. 292/1 v k.ú. Vysoká u Dalovic,
- ▶ ZO vzalo na vědomí zprávu o kritickém stavu koupelen bezbariérových bytů v DPS (chybějící izolace způsobují vlhkost a hnilobu),
- ▶ v rámci informací o bytovém hospodářství bylo konstatováno, že nájemce obecního bytu č. 2, čp. 226 dlužný nájem uhradil, nájemce obecního bytu č. 4, čp. 226 dluh neuhradil a převzal písemnou výpověď

z bytu (výpovědní lhůta začíná 01.12.2013, nájemce by měl byt opustit do 28.02.2014)

▶ ZO vzalo na vědomí připravovanou výpověď z bytu nájemci obecního bytu č. 9, čp. 229,

▶ souhlas byl udělen žádosti č. 2317/13 (splátkový kalendář nájemci bytu č. 9, čp. 224),

▶ bylo schváleno rozpočtové opatření č. 8 a provádění rozpočtových změn v prosinci 2013

▶ bez námitek byl přijat návrh č. 2 na vyřazení 4 ks drobného majetku,

▶ ZO schválilo rozpočet na rok 2014,

▶ diskuze proběhla o zimní údržbě komunikací, hodnotily se nabídky v rámci výběrového řízení, ZO odsouhlasilo Lázeňské parky jako vítěze výběrového řízení,

▶ ZO vyhovělo žádosti č. 2096/13 (Kč 5 255,- pro tenisový oddíl)

a nevyhovělo žádosti fotbalového oddílu (žádost na Kč 8 000,-),

▶ na vědomí se vzala informace ZŠ a MŠ Dalovice o nutnosti opravy stropu v tělocvičně,

▶ souhlas byl dán žádosti ZŠ a MŠ Dalovice č. 2282/13 (navýšení částky záloh na plyn o Kč 54 955,55) a č. 2193/13 (navýšení záloh na elektřinu o Kč 82 545,-), částečně se vyhovělo žádosti č. 2279/13 na zvláštní finanční odměny pro školníka, uklízečky a pracovníce MŠ (odsouhlasilo se celkem Kč 17 000,-),

▶ na vědomí se vzal dopis č. 2278/13 (hospodárka ZŠ a MŠ Dalovice sděluje, že odmítá dělat určité administrativní a účetní operace),

▶ zamítla se žádost č. 2280/13 (odměna Kč 24 000,- hospodárce školy),

▶ na vědomí se vzala zpráva Krajské hygienické stanice týkající se kapacity mateřské školy v příštím školním roce,

▶ starosta obce informoval o závěrečném vyúčtování a vyhodnocení stavby „Všeborovice – kanalizace Nad Řekou“, o ukončení projektu „Budování kapacity pro místní rozvoj Krušné hory – západ“ a provedených finančních korekcích, o vyjádření Obce k ochrannému pásmu „FVE Borská 30kW“ a o stavebních pracích v ulici Horní,

▶ místostarostka informovala o hodnocení péče o obecní lesy Obce Dalovice a nutných pracích v roce 2014, které jsou v souladu s LHP a o práci stravovací komise Obce Dalovice.

Příští jednání zastupitelstva obce se bude konat 6. ledna 2014

INFORMACE OBECNÍHO ÚŘADU

Upozorňujeme občany, že obecní úřad bude z technických důvodů uzavřen od 23.12.2013 do 02.01.2014.

- ☐ Připomínáme majitelům nemovitostí, že je jejich povinností do 20. 12. 2013 uzavřít s Obcí Dalovice Smlouvu o odvozu směsného komunálního odpadu s platností od 01.01.2014. Pokud nebude smlouva uzavřena, nebudou se popelnice u dané nemovitosti od 01.01.2014 vyvážet a bude zahájeno správní řízení vzhledem k porušování zákona o odpadech. Platbu za odvoz odpadu dle smlouvy je nutné následně uhradit do 31. 3. 2014.
- ☐ Žadatele o obecní byt Na Výsluní upozorňujeme, že před podepsáním nájemní smlouvy je třeba složit kauci ve výši dvou nájmu, včetně záloh na služby.
- ☐ V neděli dne 01.12.2013 byl před obecním úřadem u příležitosti zahájení adventu slavnostně rozsvícen dalovický vánoční strom. Při této příležitosti se konalo kulturní pásmo, ve kterém vystupovali žáci ze ZŠ Karlovy Vary Tuhnice, Poštovní ul., děti z dalovické MŠ pod vedením rodičů a na závěr členové Karlovarského pěveckého sboru. Všem účinkujícím za jejich vystoupení a obětavost velmi děkujeme. Dík patří také všem organizátorům z řad rodičů a pracovníků obecního úřadu. *(Je smutné, že na tuto obecní akci nepřipravila program ZŠ a MŠ Dalovice, na jejíž provoz dává Obec Dalovice nemalé finanční prostředky.)*
- ☐ Na žádost pracovníků rychlé záchranné služby a poštovních doručovacích firem upozorňujeme opětovně vlastníky budov, že jejich povinností je v souladu se Zákonem o obcích § 31 - § 32 umístit na objekt číslo popisné, popřípadě přidělené číslo orientační. *(V adrese musí být vždy číslo popisné, číslo orientační je doplňkové!)*
- ☐ Na telefonním čísle 604 960 419 můžete od pondělí do pátku mezi 6 až 16 hodinou objednat pro nemocné osoby taxi „Novodobá sanitka“. Platí

se pouze samotná doprava. Doprovod k lékaři, do nemocnice, do lázní, do lékárny apod. je zdarma. Více na www.novodobasanitka.cz.

- ☐ Na Štědrý den 24.12.2013 se bude konat od 14:30 hodin v kostele Panny Marie Utěšitelky vánoční koncert. Vystupovat bude Karlovarský pěvecký sbor Paleta.
- ☐ Střední odborná škola logistická a střední odborné učiliště Dalovice pořádají ve čtvrtek 09.01.2014 v době od 8:15 – 16:00 hodin Den otevřených dveří. Více na www.logistickaskola.cz
- ☐ Ve středu 18.12.2013 se koná od 19:30 hodin ve Slavnostním sále GH Pupp Vánoční koncert (Miloš Bok: Anděl páně, Jakub Jan Ryba: Česká mše vánoční). Diriguje Miloš Bok. Vystupuje Karlovarský pěvecký sbor, E. Forejtová (soprán), I. Poslední (alt), M. Pelikán (tenor) a P. Vančura (bas). Cena vstupenky je Kč 350,-.
- ☐ Program karlovarských Vánočních trhů 2013 je uveřejněn v Radničních listech 13/2013, str. 18 (www.mmkv.cz - Radniční listy)
- ☐ KV Arena informuje
 - termíny veřejného bruslení jsou na www.kvarena.cz v sekci Akce
 - Bazénové centrum je otevřené 25.12. (14 – 21 hodin), 26.12. (9 – 21 hodin) a 31.12. (9 – 15 hodin)

Redaktorky Dalovických listů

přejí všem občanům Dalovic
příjemné prožití Štědrého dne a vánočních svátků,
hodně zdraví a štěstí v roce 2014.

Podle Zákona o obcích § 28 obec rozhoduje o názvech ulic podle zvláštního právního předpisu. Seznam názvů ulic je k dispozici na obecním úřadě.

Upozorňujeme na správné názvy ulic v Dalovicích:

1) Borská ulice

- začíná u Vitického potoka na křižovatce se Všeborovickou ulicí a končí ve Vysoké za posledními nemovitostmi směrem k Sedmidomkům,
- dolní část Borské se do roku 1976 nazývala „Dlouhá“ a po spojení s Karlovými Vary se tento název zrušil, protože stejný název ulice byl v K. Varech,
- do současnosti se ještě např. v jízdnicích řádech (i přes upozornění obce) stále ještě objevuje nesprávný název „Dlouhá“.

2) Trojmezní

- je ulice ve Vysoké,
- název byl odvozen ze skutečnosti, že se v těchto místech setkávají tři katastrální území – Dalovice, Všeborovice a Vysoká u Dalovic,
- někdy je nesprávně psán název ulice „Trojmezí“ nebo „Na Trojmezí“

3) Příční

- od starého zámku kolem pošty protíná Hlavní ulici a končí u domu č. p 168
- nesprávně se používá název ulice „Příčná“

4) Široká

- je název ulice mezi ulicemi „Hlavní“ a „Bohatická“, tzn. od křižovatky Hlavní, Všeborovická, Zámecká až pod přemostění silnice Karlovy Vary - Ostrov,
- nesprávně se používá název „Hlavní“

5) Správné psaní názvu ulic

- ovlivňují MŠMT schválená pravidla českého pravopisu,
- je např. Na Výsluní, Pod Parkem, Pod Strání, U Vodojemu

Český ráj

Ani jsme se nenadáli a máme tady opět svátky vánoční. Většina z nás se v těchto chvílích věnuje cídění, čištění, gruntování, následně pak pečení, zdobení ... jen abychom si, ostatně jako každý rok, tyto nádherné svátky užili s pocity báječného uspokojení, že jsme pro ně udělali vše, co jsme si předsevzali. Ovšem na druhou stranu, každým dnem se přibližujeme k nádhernému období roku – jaru – a co když nás překvapí opět touha po poznání, cestování? Proto si dáme do zálohy další tip, kam můžeme s prvními slunečními paprsky vyrazit.

Tentokrát se vydáme o kousíček dále než v minulosti. Když se „nasměrujeme“ z Mladé Boleslavi na Jičín cestou nás upoutá silueta hradu Trosky, tak proč se tam nezastavit? Troška z historie hradu – začátky historie hradu se datují na konec 14. století. Na skalních vrcholech byly vybudovány dvě věže: na nižším pětiboká věž, pro kterou se vžilo pojmenování Baba, na vyšším štíhlejší čtyřboká věž, která byla pojmenována Panna – mezi nimi byl založen hrad. Po smrti zakladatele hradu Čeňka z Vartenberka připadl tento králi Václavu IV. V roce 1438 se Trosky staly kořistí Kryštofa Šofa a jeho druha Švejcara, loupeživé dvojice, která byla postrachem celého okolí. Roku 1455 prodal syn Oty z Berkova mladšího Jan majiteli panství Kost. Hrad a jeho okolí se staly inspirací pro malíře a básníky.

A teď už se pustíme směrem k hradu Kost, který leží zhruba ve vzdálenosti 5 km. Hrad založil zhruba v roce 1349 Beneš z Vartemberka. Byly zde vybudovány tři rybníky – Bílý, Černý, Labutí – což znamenalo dobro pro opevnění hradu. Při nebezpečí se daly hráze protrhnout a zaplavit jeho okolí. V patnáctém století panství jenom vzkvétalo. Významné stavební úpravy nastaly na hradu Kost v roce 1576. Podhradí mělo svůj panský pivovar, vzniklo nové nádvoří. Ke znárodnění hradu došlo v roce 1950 a šlechtickému rodu Netoličtí dal Borgo byl navrácen roku 1993. Pro milovníky pohádek – byla zde natáčena scéna z pohádky Princezna se zlatou hvězdou - kdy se „myší kožíšek“ věnoval mytí nádobí po hradní slavnosti.

Jelikož nám zbývá ještě malinko času, skoukneme ještě lovecký zámek Humprecht v Sobotce. Zámeček byl vystavěn jako letní lovecké sídlo

hraběte Jana Humprechta Czernina z Chudenic. Svým tvarem je naprosto nezaměnitelný. Oválný tvar půdorysu, osvětlení horního sálu a netypická ozdoba vrcholu střechy - půlměsíc – z něj vytvářejí ojedinělou památku. V roce 1678 několikrát zámek zasáhl blesk a Humprecht vyhořel. Byl však opraven, zvýšen o jedno poschodí a v této podobě existuje dodnes. Zámek s celou oborou získalo roku 1926 město Sobotka. Město zde díky svým významným rodákům zahájilo opravy a vytvořilo nové instalace v nejzajímavější místnosti zámku, akustická hodovní síň v 1. patře. Roku 2008 byl zámek prohlášen za národní kulturní památku. Jenže toto není zdaleka všechno. Jelikož je v této lokalitě ještě mnoho k vidění a poznávání, namátkou - Hrad a zámek Staré Hrady, Prachovské skály, hrady Valečov, Valdštejn, zámek Hrubá skála, Dětenice, Drábské světničky a spousta dalšího, necháme si něco také pro příště. Teď už se vrátíme zpět mezi svá těstíčka, formičky, plechy, hadříky a kyblíky s voňavými přísadami a budeme pokračovat ve zdárně započaté práci. Já si Vám, s tímto posledním číslem tohoto roku, dovolím popřát do toho dalšího jenom štěstí, dobrou náladu, spoustu úžasných zážitků a nejvíce zdraví. Krásné spokojené svátky vánoční ...

Z. Lodrová

LOGISTICKÁ CELOŽIVOTNÍ AKADEMIE

Střední odborná škola logistická a střední odborné učiliště Dalovice nabízí zdarma následující kurzy pro zájemce v produktivním věku, zaměstnance nebo OSVČ :

- 1) poštovní doručovatel,
pracovník poštovní přepážky,
pracovník poštovní přepravy I.,
pracovník vnitřní poštovní služby II.
- 2) anglický jazyk, německý jazyk, ruský jazyk
- 3) Podniková ekonomika a právo
- 4) Podnikový logistik

Více informací na tel. č. 353 224 830 nebo farska@logistickaskola.cz

VÁNOČKA

Možná jste nyní četli v časopisech řadu předpisů na vánočku. Také my Vám nabízíme jeden osvědčený předpis.

Suroviny:

500 g polohrubé mouky	4 vejce
500 g hladké mouky	0,5 l mléka
150 g moučkového cukru	1 vanilkový cukr
150 g másla	40 g droždí
citronová kůra, rozinky, vlašské ořechy, mandlové lupínky, sůl	

Postup:

- 1) v porcelánové misce uděláme kvásek (rozdrobíme droždí, přidáme 2 lžičky cukru a vařečkou utřeme dohromady, přidáme trochu vlažného mléka a trochu polohrubé mouky, zamícháme, poprášíme hl. moukou a dáme na teplé místo nakynout),
- 2) smícháme suché přísady (polohrubou mouku, hladkou mouku, moučkový cukr, vanilkový cukr, citronovou kůru a ½ lžičky soli),
- 3) po nakynutí kvásku do suché směsi přidáme 3 rozšlehaná vejce, zbytek vlažného mléka, rozpuštěné máslo (vlažné) a nakynutý kvásek, vše dobře promícháme, teprve pak přidáme rozinky (ideální je, když jsou předem namočené v rumu) a na kousky nakrájené vlašské ořechy,
- 4) těsto na vále (nebo hnětačem) zpracováváme, dokud není hladké, celistvé a nelepí se, pak je dáme do mísy, přikryjeme utěrkou a necháme na teplém místě 3 – 4 hodiny kynout (během této doby je 3x vařečkou otočíme),
- 5) po vykynutí se těsto rozdělí na 8 dílů
základ vánočky tvoří cop ze 4 dílů, na něm je cop z 3 dílů, poslední díl se rozdělí na dvě části, které se dohromady stočí a natáhnou se tak, aby se daly „přetáhnout“ od jednoho spodního konce vánočky vrchem až na druhý spodní okraj vánočky,
- 6) asi 6 špejlemi propíchneme vánočku od horní části kolmo až k plechu (špejle nahoře ulomíme), potřeme celou vánočku rozšlehaným 1 vejcem a posypeme mandlovými lupínky,
- 7) vánočku pečeme v předehřáté troubě 20 minut na 200° C a pak asi 50 minut na 170° C (pokud bude vánočka rychle hnědnout – přikryjeme vrch pečícím papírem), vánočka je hotová, když špejle vyndáme a není na nich nalepené těsto, hotovou vánočku pocukrujeme

Křesťanské Vánoce se slaví se souhlasem církve od 7. století n. l. Podle některých názorů tak byly církví využity prastaré tradice spojené zpravidla s oslavami zimního slunovratu. V následujícím textu jsou uvedeny některé důvody, z kterých tyto názory vycházejí.

Vánoční stromek

Podle Encyclopedia Britannica bylo uctívání stromů u pohanů v Evropě běžnou záležitostí a pokračovalo i po jejich obrácení na křesťanství. Během svátků zimního slunovratu bylo zvykem umisťovat stromeček ke vchodu do domu nebo uvnitř domu.

Vánoční svíčky

Podle The Encyclopedia of Religion bylo starým evropským zvykem během prosince zdobit své domovy stálezelenými rostlinami (oslavoval se tím zimní slunovrat) a svíčkami (odháněli se jimi zlé duchy).

Vánoční oslavy a dárky

Podle The Encyclopedia Americana slavili Římané v druhé polovině prosince tzv. Saturnálie. Během tohoto svátku se nákladně hodovalo a lidé si dávali navzájem dárky. V té době byla údajně přerušena každá práce, včetně obchodování.

Oslava Ježíšova narození

První křesťané Ježíšovo narození neoslavovali, protože slavení jakýchkoliv narozenin považovali za pohanský zvyk (The World Book Encyclopedia).

Podle Bible (Lukáš 22:19, 20) Ježíš přikázal, aby se připomínala jeho smrt. V době židovského svátku Pesach (v období Velikonoc) byl Ježíš mučen, zabit a vzkříšen. Právě proto věřící oslavují jako svůj hlavní svátek Velikonoce a kladou důraz na zmrtvýchvstání Ježíše. První oslavy Ježíšova narození podle New Catholic Encyclopedia začaly až r. 243 n. l.

VÁNOCE U NÁS A V ZAHRANIČÍ

Vánocům předchází čtyřtýdenní adventní období půstu, které končí Štědrým dnem. Čtyři adventní neděle se nazývají železná, bronzová, stříbrná a zlatá. V době adventu se slaví svátky některých svatých – např. sv. Barbora (04. 12.), sv. Mikuláš (06. 12.) a sv. Lucie (13. 12.). Za první den Vánoc se považuje 25. prosinec, kdy se údajně Ježíš Kristus narodil. Posledním vánočním dnem je první neděle po 6. lednu (po svátku Tří králů).

Čechy a Morava

Vzhledem k velkému množství nevěřících v ČR je zde značná neznalost církevních tradic. Řada lidí si myslí, že vánoční svátky začínají první adventní nedělí, což je velký omyl. Stejně tak nesprávně uvádějí Štědrý den jako součást Vánoc. První vánoční svátek je až 25. 12. – tzv. Boží hod a druhý vánoční svátek je 26. 12. – svátek sv. Štěpána.

Pro většinu našich obyvatel je nejslavnostnějším prosincovým časem Štědrý večer 24. prosince, kdy se doma scházejí celé rodiny. Po skromnějším obědě bývá bohatší večeře. Zpravidla se nabízí houbový kuba, rybí polévka, smažený kapr nebo řízek s bramborovým salátem. Místo běžných zákusků je na stole vánočka, vánoční cukroví a obložené chlebíčky. V blízkosti slavnostního stolu se umísťuje betlém. Po večeři všichni přejdou k ozdobenému vánočnímu stromečku, pod kterým se nacházejí dárky „od Ježíška“. Další štědrovečerní program může být různý. Některé rodiny si připomínají staré tradice – např. hádají budoucnost podle litého olova, rozkrojeného jablka či jádra vlašského ořechu a pak jdou do kostela na půlnoční vánoční mši. Jiné rodiny chodí na večerní procházku nebo společně se dívají na televizní pohádky. Zvyklosti v jednotlivých rodinách se liší vlivem různorodých tradic nebo naopak zařazením nových prvků podle zkušeností ze zahraničí. Atmosféra Štědrého večera je zpravidla vždy odlišná od jiných běžných večerů a měla by být klidná, pohodová a plná sounáležitosti s lidmi, které máme rádi.

(Podrobněji jsme o vánočních zvycích a tradicích psali v Dalovických listech č. 10/2011 a č. 10/2012.)

Polsko

Vánoce se začínají slavit 24. 12. v okamžiku, kdy se na nebi objeví první hvězda. Rodina pak zasedne ke slavnostnímu stolu. Večeře začíná polským zvykem – lámáním oplatky a následuje dvanáct chodů. Podle zvyků v jednotlivých krajích je sestaven jídelníček. Začíná se vždy polévkou (borščem, rybí nebo hrachovou polévkou), další chody jsou z ryb, potom se nabízí bezmasá jídla (např. taštičky se zelím nebo s houbami) a na závěr se jedí různé vánoční pochoutky (např. vánoční perník nebo makovec).

Po skončení večeře se rozbalují dárky, které „dal“ pod vánoční stromeček Aniolek (Anděl) nebo Dzieciatko (děťátko, Ježíšek). V noci se celé rodiny vydávají na půlnoční mši.

Německo

Němci se na Vánoce připravují zpravidla již s měsíčním předstihem a rádi si předvánoční atmosféru užívají. Tradicí je návštěva vánočních trhů. Ve vyzdobených stáncích si mohou zakoupit svažené víno, pečené kaštiny, vánoční klobásy, vánoční dekorace, drobné hračky a různé druhy cukroví. Zvláštní německou tradicí jsou tzv. krušnohorské pyramidy. Tento zvyk vznikl v době, kdy se topilo převážně dřevem. Nejprve v Krušných horách a pak po celém Německu se rozšířil zvyk připravovat si dřevo do zásoby naskládané do tvaru velké pyramidy. Na Vánoce se vždy na vrchol pyramidy umístila rozsvícená svíce, která měla odhánět zlé duchy (dnes se často místo svíce dává vrtule).

Štědrý večer se slaví 24. 12. obdobně jako u nás. Při slavnostní večeři nesmí chybět smažené či pečené ryby (např. štika, candát, kapr). Hlavním pokrmem bývá pečená kachna či husa se zelím a bramborovým knedlíkem. V některých rodinách se podává tzv. konšelská mísa, což jsou kousky různých druhů masa a klobásy. Jako desert se nabízí ovocný salát se šampaňským, jablečný závin s třešněmi a vánoční štola.

Vánoční dárky pod stromeček přináší na jihu Německa Christkind (Ježíšek) a v ostatních částech země Weihnachtsman (muž s rezavými vousy v dlouhém plášti s kapucí, který cestuje na osedlaném divokém větru). Na Štědrý den a o vánočních svátcích chodí do kostela stále méně lidí (asi 35 % obyvatel). Většina lidí tráví vánoční svátky v kruhu své rodiny nebo odjíždí lyžovat na hory.

Maďarsko

Vánoce jsou v Maďarsku nejen církevním, ale skutečně celonárodním, všelidovým svátkem. Kromě oslav narození Ježíše Krista se druhý vánoční svátek 26. 12. připomíná svatý Štěpán, jmenovec zakladatele historického maďarského státu. Ve většině rodin se již na první adventní neděli upeče tzv. svatoštěpánský koláč, který musí na stole vydržet až do Tří králů.

Na Štědrý den se většina Maďarů postí. K obědu si zpravidla berou jen „pompos“ (sladký pokrm s mákem) a odpoledne tenkou vánoční oplatku s medem. Zvláštností je, že se dárky rozdávají ještě před slavnostní večeří. V Maďarsku „nosí“ dárky Jézuska.

Večeře začne až s východem první hvězdy. Nejdříve se podává rybí polévka nebo kyselá bramborová polévka. Hlavním chodem je smažený kapr s vařeným bramborem a na závěr se podává sladké pečivo. O půlnoci chodí celé rodiny do kostela na mši, což se považuje za společenskou povinnost.

Belgie

V Belgii se dávají dárky na svátek sv. Mikuláše a ne na Štědrý den nebo Boží hod (občas se objevují výjimky, zvláště v rodinách cizinců). Dne 25. 12. se konají rodinné oslavy. Ráno se upeče speciální chleba ve tvaru Jezulátka. Na slavnostním obědě se podávají různě upravené mořské ryby, plněný krocan a tzv. vánoční poleno (sladká krémová roláda politá čokoládou). Po obědě je zvykem chodit společně bruslit na zamrzlé kanály. Vánoční svátky končí na Tří krále, kdy si vybraní dospělí muži obléknou vhodné kostýmy a za zpěvu obcházejí domy. Všude dostávají malé dárky.

Itálie

V nábožensky založené Itálii začínají Vánoce až na Boží hod 25. 12. Hned ráno se rozbalují dárky, které „přinesl“ Babbo Natale (italská obdoba Santy Clause). Po snídani jde zpravidla celá rodina do kostela. Po slavném papežově požehnání „Urbi et Orbi“ se rodiny vracejí domů na slavnostní oběd. Hlavní chody se liší dle tradic v jednotlivých regionech. Nejčastěji se podává pečené jehně nebo krocan s rozmarýnovými bramborami. Na stole

je vždy vánoční bábovka s rozinkami a kandovaným ovocem tzv. panettone. Drobné vánoční cukroví se v Itálii nepeče. Místo toho se na stůl dávají datle a fíky s různými náplněmi. K večeři se na Boží hod podává většinou několik chodů z mořských ryb. Vánoční svátky končí v Itálii 6. 1., kdy „čarodějnice Befana“ sestoupí komínem do domu, kde zanechá dětem dárečky. Její velká loutka se na znamení konce svátků zapálí.

Řecko

Ještě před několika desetiletími nebyl v Řecku znám vánoční stromeček. V minulosti bývalo zvykem zdobit lodě a rozsvěcovat na nich ozdobné dekorace. Dnes je již vánoční stromeček v každé rodině a na náměstí všech větších měst. Během Štědrého dne bývají zvykem dětské průvody s triangly a bubínky. Děti se zastavují u sousedů a známých na koledu a dostávají malé sladkosti. Na Boží hod 25. 12. se v rodinách koná bohatá hostina. Podává se především krutí maso s kaštanovou nádivkou, různé pokrmy z mletého masa a dalších druhů mas (jehněčí, vepřové, ryby). Dárky se rozdávají až 1. ledna. Vánoční oslavy končí 6. ledna, kdy kněz smočí krucifix v moři a uděluje požehnání.

Švédsko

Důležitou součástí adventního času je oslava Svaté Lucie 13. 12. V tento den se pořádají průvody v čele s „hlavní“ Lucií, která má na sobě bílé šaty a na hlavě korunu se svícemi. Za ní jdou „malé“ Lucie v bílých šatech a se svíčkami v rukách. Další skupinou jsou chlapci převlečení za vánoční skřítky, perníkové panáčky nebo hvězdné hochy. Průvody chodí městem, zpívají se koledy a rozdávají perníčky.

Štědrovečerní večeře 24. 12. začíná hned po setmění a je velmi bohatá. Začíná masovým vývarem, do kterého se namáčí speciální vánoční chléb. Pak následují různé druhy ryb upravené na řadu způsobů, pečená šunka, masové kuličky, klobásy a fazole se slaninou. Na stole jsou pikantní omáčky, vařené či smažené brambory, různé druhy sýrů a pečiva, saláty z červené řepy a zelí. Na závěr večeře se podává rýžový pudink.

Vánoční dárky se rozbalují až před blížící se půlnocí. Pod vánoční stromeček je „nosí“ Jultomten (Vánoční muž) za pomoci skřítků Julnissarů. Brzo ráno na Boží hod 25. 12. chodí celé rodiny do kostela na mši.

Vánoční období končí vždy až 13. 1. (svátek sv. Knuta), kdy se pořádají společenská setkání u příležitosti odstrojování vánočního stroměčku.

Rusko

V Rusku se světské svátky slaví podle gregoriánského kalendáře a svátky církevní podle staršího juliánského kalendáře. Kalendáře se rozcházejí o 13 dní. Světský Nový rok se oslavuje z 1. 1. na 2. 1. Pravoslavné ortodoxní Vánoce (Narození Páně – Rožděstvo) začínají 7. 1. (obdobu našeho Štědrého dne je 6. 1.) a ortodoxní Nový rok se oslavuje až 14. 1.

Za doby SSSR byly zrušeny všechny církevní svátky a povoleno bylo pouze slavení Nového roku. Lidé se tento den scházeli u ozdobeného vánočního stroměčku (jolky), pořádali hostiny a dávali si dárky. Ti, kteří nejsou věřící, dodnes často spojují Nový rok se Štědrým dnem a za Vánoce považují prázdniny od 1. 1. do 5. 1.

I když dnes slaví Štědrý den v jednotlivé rodiny v různých termínech, dodržují se zpravidla některé zvyklosti. Ve všech rodinách bývá ozdobený vánoční stroměček. Do Štědrého dne se drží půst (u věřících je to 40 dní). Při Štědrovečerní večeři se podává 12 postních jídel, bezmasé a nemastné pokrmy (např. pšeničná kaše s medem, mákem a ořechy, taštičky z kynutého těsta plněné různými nádivkami, ryby upravené na řadu způsobů, saláty, ovoce, vánoční perník). Než se usedne ke stolu, zpívají se vánoční písně. Dárky pod stroměček přináší „Děda Mráz“, který prý přijíždí na saních s trojspřežím a jeho pomocnicí je dívenka „Sněhurka“.

Druhý den po Štědrém dni se scházejí příbuzní a známí, začíná velké hodování. Na stolech je celá řada masitých pokrmů, nikdy nechybí husa nebo kachna s jablky.

Ruské Vánoce jsou, obdobně jako v jiných evropských zemích, spojením náboženských tradic, lidových zvyků, rituálů, koled a pohanských pověr.

Poznámka

Po celém světě existují skupiny lidí, které Štědrý den a Vánoce neslaví. Jsou to například Svědci Jehovovi, židé, hinduisti a muslimové.

J. Zajíčková

*Hlavní zdroje: Vánoce v zemích EU, Eurocentrum Praha
Wikipedia, internetová encyklopedie*

DALOVICKÉ LISTY č. 10/2013

Měsíčník, 800 ks výtisků,
vychází v měsících leden – červen a září – prosinec

Povoleno MK ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 18653

VYDÁVÁ OBEC DALOVICE
HLAVNÍ 99
362 63 DALOVICE
tel.: 353 222 789

Šéfredaktorka

Ing. Jarmila Zajíčková

Redakční rada

Ivona Brožová
Zdenka Lodrová
Helena Šnajdrová

Grafická úprava

Ivona Brožová

Toto číslo Dalovických listů neprošlo jazykovou korekturou.

Kontakty redakce:

 353 222 789

e-mail: dalovickelisty@ou-dalovice.cz